EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 11. 2016
COM(2016) 900 final

2016/0358 (NLE)

Návrh

STANOVISKO RADY

k programu ekonomického partnerstva, ktorý predložilo Portugalsko

2016/0358 (NLE)

Návrh

STANOVISKO RADY

k programu ekonomického partnerstva, ktorý predložilo Portugalsko

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013[1] o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne, a najmä na jeho článok 9 ods. 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Pakt stability a rastu je zameraný na zabezpečenie rozpočtovej disciplíny v celej Únii a stanovuje rámec na predchádzanie a nápravu nadmerného deficitu verejných financií. Jeho cieľom sú zdravé verejné financie ako prostriedok posilňovania podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast opierajúci sa o finančnú stabilitu, čím sa podporí dosahovanie cieľov Únie v oblasti udržateľného rastu a zamestnanosti.

(2) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne sa stanovujú ustanovenia o posilnenom monitorovaní rozpočtových politík v eurozóne, ktorými sa má zabezpečiť súlad národných rozpočtov s usmerneniami hospodárskej politiky vydanými v kontexte Paktu stability a rastu a európskeho semestra. Keďže čisto rozpočtové opatrenia by nemuseli postačovať na zabezpečenie trvalej nápravy nadmerného deficitu, môžu byť potrebné ďalšie politické opatrenia a štrukturálne reformy.

(3) V článku 9 nariadenia (EÚ) č. 473/2013 sa stanovujú podmienky realizácie programov ekonomického partnerstva, ktoré majú predložiť členské štáty eurozóny v rámci postupu pri nadmernom deficite. Stanovením plánu opatrení s cieľom prispieť k účinnej a trvalej náprave nadmerného deficitu by sa v programe ekonomického partnerstva mali podrobne uviesť najmä hlavné fiškálno-štrukturálne reformy, predovšetkým tie, ktoré sa týkajú zdaňovania, dôchodkového a zdravotného systému a rozpočtových rámcov, ktoré budú nápomocné pri trvalej a včasnej náprave nadmerného deficitu.

(4) Rada 2. decembra 2009 prijala rozhodnutie v súlade s článkom 126 ods. 6 zmluvy, podľa ktorého sa na Portugalsko začal vzťahovať postup pri nadmernom deficite. Rada v októbri 2012 a následne v júni 2013 prijala revidované odporúčania podľa článku 126 ods. 7 zmluvy v súvislosti s postupom pri nadmernom deficite, ktorý sa začal pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 473/2013. V súlade s článkom 7 ods. 1

[1] Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú alebo hrozí, že budú mať závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, Portugalsko podávalo správy v rámci svojho programu makroekonomických úprav, a preto nebolo požiadané, aby predložilo program ekonomického partnerstva v júni 2013 v nadväznosti na revidované odporúčanie podľa článku 126 ods. 7 zmluvy. Rada 12. júla 2016 prijala rozhodnutie v súlade s článkom 126 ods. 8 zmluvy, podľa ktorého Portugalsko neprijalo účinné opatrenia na odstránenie svojho nadmerného deficitu do termínu stanoveného na rok 2015. Rada sa ďalej 8. augusta 2016 v súlade s článkom 126 ods. 9 zmluvy rozhodla upozorniť Portugalsko, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu do roku 2016. V rozhodnutí Rady o upozornení podľa článku 126 ods. 9 sa takisto uvádzalo, že Portugalsko by vzhľadom na program makroekonomických úprav malo do 15. októbra 2016 predložiť program ekonomického partnerstva v súlade s článkom 9 ods. 3 a článkom 17 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 473/2013.

(5) Portugalsko 21. októbra 2016 predložilo Komisii a Rade program ekonomického partnerstva, v ktorom sa stanovujú najmä fiškálno-štrukturálne reformy zamerané na zabezpečenie účinnej a trvalej nápravy nadmerného deficitu. Program ekonomického partnerstva zahŕňa fiškálno-štrukturálne opatrenia zamerané na riešenie požiadaviek Rady uvedených v jej rozhodnutí podľa článku 126 ods. 9 vrátane opatrení pre fiškálny a rozpočtový rámec a dôchodkový systém a systém zdravotnej starostlivosti. Dokument takisto obsahuje opatrenia zamerané na zvyšovanie konkurencieschopnosti a dlhodobo udržateľný rast v súlade s odporúčaniami Rady určenými Portugalsku v súvislosti s európskym semestrom. Portugalsko konkrétne plánuje tieto fiškálno-štrukturálne opatrenia: i) vykonávanie preskúmania výdavkov, ii) zlepšovanie transparentnosti verejno-súkromných partnerstiev (PPP), iii) zlepšovanie financovania a udržateľnosti sektora sociálneho zabezpečenia a iv) zefektívňovanie a zlepšovanie udržateľnosti sektora zdravotníctva. Ak budú tieto opatrenia účinne vykonávané, je možné očakávať, že prispejú k trvalej náprave stavu nadmerného deficitu Portugalska.

(6) Možno očakávať, že dôkladným plnením rozpočtu vrátane zmrazenia medzispotreby sa Radou požadované fiškálne úsilie na rok 2016 splní a do stanoveného termínu zabezpečí náprava skutočného deficitu. Správne načasovaná a trvalá náprava zostáva však stále ohrozená, predovšetkým kvôli dosahu priameho vplyvu potenciálnej podpory bánk. Na rok 2017, za predpokladu úplného plnenia rozpočtu na rok 2017 podľa rozpočtových cieľov stanovených v návrhu rozpočtového plánu pre Portugalsko na rok 2017, by plánovaná štruktúrovaná úprava poukazovala na riziko určitej odchýlky od požadovaného postupu smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2017. Posúdenie založené na prognóze Komisie z jesene 2016 namiesto toho poukazuje na riziko zásadnej odchýlky od požadovaného postupu smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu.

(7) Očakáva sa, že prebiehajúce preskúmania výdavkov podporia zachovanie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte, keďže identifikujú zvýšenia efektívnosti a fiškálne úspory vo verejnej správe a v sektore podnikov vo vlastníctve štátu, ktoré, ak by boli okamžite vykonané, by v konečnom dôsledku znižovali ich potrebu presunov zo strany štátu. Keďže sa s týmito preskúmaniami začalo len nedávno, celkový doteraz identifikovaný potenciál úspor je zatiaľ relatívne mierny (okolo 0,1 % HDP počas trojročného obdobia preskúmania výdavkov podľa návrhu rozpočtového

plánu na rok 2017). Príspevok týchto preskúmaní na riešenie výzvy týkajúcej sa fiškálnej udržateľnosti bude musieť byť starostlivo monitorovaný.

(8) Vzhľadom na nedávne zlepšenia je do konca roku 2016 naplánované ukončenie preskúmania pravidiel verejného obstarávania, ktoré by mohlo viesť k zvýšenej transparentnosti verejno-súkromných partnerstiev a koncesií. Zároveň sa v súvislosti s programom ekonomického partnerstva takisto očakávajú zlepšenia transparentnosti, pokiaľ ide o verejno-súkromné partnerstvá a koncesie, ktoré majú byť vytvorené na regionálnej a miestnej úrovni a pri udeľovaní koncesií pre prístavné terminály. Napriek tomu však program ekonomického partnerstva neposkytuje žiadne informácie o dosahu týchto reforiem na rozpočtové saldo.

(9) Pokiaľ ide o opatrenia zamerané na zlepšenie financovania a udržateľnosti sociálneho zabezpečenia, príslušné orgány plánujú postupné zníženie mimoriadnych presunov zo štátneho rozpočtu do roku 2019 až na nulu v súlade s pokračujúcim oživením hospodárstva. Portugalsko zároveň plánuje opätovné posúdenie udržateľnosti a primeranosti dôchodkového systému so zámerom zachovať neutrálny dosah možných opatrení na fiškálnu pozíciu. Výzvy týkajúce sa toho, ako zabezpečiť udržateľnosť v krátkodobom a strednodobom horizonte, pretrvávajú a pokiaľ ide o v súčasnosti plánovanú komplexnú štúdiu o diverzifikácii zdrojov financovania a iných opatreniach, program ešte neposkytuje dostatok informácií o tom, ako by sa takéto výzvy riešili.

(10) Záverom možno konštatovať, že opatrenia zamerané na zefektívňovanie a zlepšovanie udržateľnosti sektora zdravotníctva vrátane posilňovania transparentnosti a auditu, ako aj vykonávania preskúmania dohôd a subdodávateľských zmlúv, aj keď sa uberajú správnym smerom, ešte nie sú úplne celkom špecifikované a nie sú k dispozícii dostatočné informácie týkajúce sa konkrétnych budúcich výsledkov efektívnosti okrem tých, ktoré sú uvedené v posúdení výdavkov. V rámci dodatočných príjmov pre systém zdravotníctva sa očakáva každoročný výnos z novej dane zo sladených nápojov vo výške 80 miliónov EUR v rámci novej stratégie financovania národných systémov zdravotnej starostlivosti,

PRIJALA TOTO STANOVISKO:

Program ekonomického partnerstva Portugalska predložený Komisii a Rade 21. októbra 2016 obsahuje všeobecne primeraný súbor fiškálno-štrukturálnych reforiem, ktoré by napomáhali účinnej a trvalej úprave nadmerného deficitu ako nadstavba národného programu reforiem a programu stability. Program ekonomického partnerstva konkrétne potvrdzuje plnenie programu reformy pre fiškálne a iné reformy vrátane národného programu reforiem a poskytuje ďalšie údaje o vykonávaní niektorých z týchto opatrení od jeho podania a v časovom horizonte pre jeho pokračovanie. Niektoré odporúčania Rady sú zároveň len sčasti podporené konkrétnymi opatreniami, najmä pokiaľ ide o udržateľnosť systému sociálneho zabezpečenia. Komisia a Rada budú monitorovať vykonávanie reforiem v kontexte európskeho semestra a v rámci dohľadu po ukončení programu.

V Bruseli

Za Radu
predseda